Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse detergente ja pindaktiivseteid aineid ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 648/2004“

(COM(2023) 217 final – 2023/0124 (COD))

(2023/C 349/19)

Raportöör: **Violeta JELIĆ**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 1.6.2023
	nõukogu, 7.6.2023
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114
Vastutav sektsioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	29.6.2023
Vastuvõtmine täiskogus	12.7.2023
Täiskogu istungjärk nr	580
Hääletuse tulemus	
(poolt/vastu/erapooletuid)	193/1/2

1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab detergente käsitleva määruse (EÜ) nr 648/2004 ([1]) ajakohastamist ja lihtsustamist, liigsete või aegunud elementide kõrvaldamist ning hästi toimivate elementide säilitamist. Komitee leiab siiski, et läbivaatamise ettepaneku muudest aspektidest tulenev suurenenud halduskoormus teeb tasa või isegi ületab selle lihtsustamise potentsiaali.

1.2. Komitee rõhutab, et oluline on tagada sidusus ja järjepidevus detergentide määruse läbivaatamise ning muude seadusandlike ja tehniliste arengusuundumuste vahel, eelkõige seoses CLP-määruse (EÜ) nr 1272/2008 ([2]) ja kestlike toodete ökodisaini määrusega.

1.3. Komitee on täielikult pühendunud tarbijate ja professionaalsete kasutajate ohutuse tagamisele, kuid leiab, et uued nõuded mikroorganisme sisaldavatele detergentidele on põhjendamatult ranged, jäigad ja vastuolulised. Komitee soovitab neid eeskirju kohandada, et muuta need järjepidevamaks nii valdkonnasiseselt kui ka koostoimes teiste poliitikavaldkondadega, ning pigem toetada kui takistada innovatsiooni selles kujunemisjärgus tootekategoorias.

1.4. Komitee peab tervitatavaks võrdsete tingimuste loomist nii ELis toodetud kui ka imporditud detergentide ja pindaktiivsete ainete turujärelevalveks. Komitee märgib siiski, et kohustus luua detergendi/pindaktiivse aine iga partii jaoks tootepass ja see registreerida on liiga koormav, ning soovitab luua asjakohasema mudeli tootepassi ajakohastamiseks.

1.5. Komitee nõuab täiendavaid selgitusi tootepassi ja CE-märgise lisaväärtuse kohta turujärelevalves, kuna sellist teavet ei lisatud komisjoni mõjuhinnangusse. Komitee tõdeb, et võltsitud CE-märgised võivad vähendada tarbijate ja kasutajate ohutust ning kahjustada nõuetele vastavate ettevõtjate võrdseid võimalusi.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta (ELT L 104, 8.4.2004, lk 1).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

1.6. Komitee rõhutab, et oluline on kehtestada õigeaegselt konkreetsed ja tehnilised nõuded rakendamise võimaldamiseks, ning soovitab seega, et üleminekuperiood algaks alles pärast asjakohaste täiendavate õigusaktide vastuvõtmist.

1.7. Komitee toetab tootemärgiste selguse ja loetavuse parandamist, kõrvaldades kattuvused õigusaktides, lihtsustades märgistel esitatud teavet ja kasutades tõhusalt digitaalset märgistamist. Komitee soovitab kasutada kinnispakis toodete puhul samu digitaalse märgistamise võimalusi kui täitepakendis toodete puhul ning teeb ettepaneku detergentide selgemaks märgistamiseks, kasutades teksti asemel piktogramme või sümboleid.

2. **Arvamuse taust**

2.1. Ettepanekuga ajakohastatakse detergentide suhtes kehtivaid eeskirju, pidades silmas Euroopa rohelise kokkuleppe, kestlikkust toetava kemikaalistrateegia ja ELi pikaajalist konkurentsivõimet käsitleva komisjoni hiljutise teatise eesmärke. Ettepaneku eesmärk on lihtsustada turueeskirju, kaotades nõuded, mida peetakse tarbetuks või liigseks, kehtestades vabatahtliku digitaalse märgistamise kinnispakis ja täitepakendis müüdavaid tooteid eristades, hõlbustades uuenduslike ohutute toodete müüki, kehtestades mikroorganismidele ohutusnõuded ning tugevdades jõustamist tootepassi kasutuselevõtuga.

2.2. Ettepaneku üldsätetes määratletakse sellised mõisted nagu „detergendid“ ja „pindaktiivsed ained“ ning muud kavandatava määruse tekstis osutatud mõisted, millest mõnda on ajakohastatud ja selgitatud.

2.3. Ettepanekus sätestatakse detergentide ja pindaktiivsete ainete tootenõuded seoses vaba liikumise, biolagundatavuse, mikroorganismide sisaldusega detergentides ning fosfaatide ja muude fosforiühendite sisalduse piirangutega. Neist kolme viimast on üksikasjalikumalt käsitletud kavandatava määruse lisades.

2.4. I lisas on esitatud pindaktiivsete ainete kui selliste ja detergentides sisalduvate pindaktiivsete ainete lõpliku biolagundatavuse kriteeriumid ja katsemeetodid. Need on sisuliselt muutmata võrreldes määruse (EÜ) nr 648/2004 sätetega, kuna kõnealused kriteeriumid ja katsemeetodid on endiselt eesmärgipärased ja ajakohased. Esmase biolagundatavuse aegunud kriteeriumid on välja jäetud, samuti on välja jäetud erandimenetlus pindaktiivsete ainete puhul, mis ei vasta lõpliku biolagundatavuse kriteeriumidele. Erandimenetlust kasutati ainult üks kord ja see puudutas ühte kannet endises V lisas, mis kaotas kehtivuse 2019. aastal, ning seega ei näi menetlus enam vajalik.

2.5. Ettepaneku II lisas esitatakse nõuded mikroorganisme sisaldavatele detergentidele, et kehtestada selliste toodete ohutust reguleerivad ühtlustatud eeskirjad ja asjakohased katsemeetodid kõnealuste eeskirjade järgimise tõendamiseks. Nõuetega nähakse ette mikroorganismid (nende tüved), mida võib kasutada, tuginedes nende ametlikule identifitseerimisele, ning samuti nõue, et need kuuluvad nii direktiivis 2000/54/EÜ ([3]) määratletud 1. riskirühma (bioloogilised mõjurid tööl) kui ka Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) välja antud ohutuse eeldusele vastavaks kvalifitseeritud (QPS) bioloogiliste mõjurite loendisse. Lisaga keelatakse ka konkreetsete patogeensete organismide või geneetiliselt muundatud mikroorganismide kasutamine, väited antimikroobse või desinfitseeriva toime kohta, välja arvatud juhul, kui detergendid vastavad biotsiidide määrusele (EL) nr 528/2012, ([4]) ning mikroorganisme sisaldavate detergentide turulelaskmine täitepakendis. Lisaks kehtestatakse lisas kohustuslikud katsenõuded mikroorganisme sisaldavatele detergentidele, sealhulgas kolmandate isikute tehtavad katsed mikroorganismide toime kohta esitatud väidete toetamiseks ja *in vivo* katse sissehingamisel avalduva ägeda mürgisuse kohta (katse B.2 vastavalt määrusele (EÜ) nr 440/2008, ([5]) st OECD katsejuhend nr 403).

2.6. Ettepanekus ei muudeta määruses (EÜ) nr 648/2004 sätestatud fosfaatide ja muude fosforiühendite sisalduse üksikasjalikke piiranguid.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/54/EÜ töötajate kaitse kohta bioloogiliste mõjuritega kokkupuutest tulenevate ohtude eest tööl (seitsmes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT L 262, 17.10.2000, lk 21).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

([5]) Komisjoni 30. mai 2008. aasta määrus (EÜ) nr 440/2008, millega kehtestatakse katsemeetodid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) (ELT L 142, 31.5.2008, lk 1).

2.7. Ettepanekus kirjeldatakse ettevõtjate, nimelt tootjate, importijate ja turustajate kohustusi ning volitatud esindaja uut rolli. Välja jäetakse varasem kohustus, et tootja peab asuma Euroopa Liidus, kuid väljaspool liitu asuvatelt tootjatelt nõutakse, et nad määraksid teatavate ülesannete täitmiseks kirjaliku volituse alusel volitatud esindaja (see on vabatahtlik liidus asuvate tootjate puhul).

2.8. Ettepanekuga kehtestatakse detergentide või pindaktiivsete ainete tootjate poolt läbiviidav uus vastavushindamismenetlus, mis põhineb otsuse nr 768/2008/EÜ moodulil A (tootmise sisekontroll). Menetlus hõlmab ettevõtja vastavusdeklaratsiooni ja nõuab, et koostatakse tehniline dokumentatsioon, mis sisaldab detergendi ja selle kasutamise kirjeldust, nõuetele vastavuse tõendamiseks tehtud katsete aruandeid ja koostisosade andmelehte.

2.9. Kehtestatakse detergentide ja pindaktiivsete ainete CE-märgise ja märgistamise nõuded, sealhulgas eeskirjad digitaalseks märgistamiseks, kui ettevõtja otsustab seda kasutada. Märgistamisnõudeid kirjeldatakse üksikasjalikumalt V lisas koos spetsifikatsioonidega, mis käsitlevad sisu märgistamist, doseerimisteavet, mille võib füüsiliselt märgiselt välja jätta, kui see on esitatud digitaalsel märgisel, ning lihtsustatud doseerimisteavet kodumajapidamises kasutatavate pesupesemisvahendite kohta. Ettepanekus võetakse kasutusele ka andmekandja mõiste, mida kasutatakse juurdepääsuks digimärgistusele, mis peab olema esitatud detergendil või pindaktiivsel ainel, selle pakendil või saatedokumentides.

2.10. Ettepanekus sätestatakse tootepassi nõuded ja sisu, et hõlbustada turule lastud detergentide või pindaktiivsete ainete vastavusdeklaratsiooni (keskregistri kaudu) ja turujärelevalvet. Tootepassile pääseb juurde tootel oleva andmekandja kaudu, nagu eespool nimetatud, ning see peab olema koostalitlusvõimeline mis tahes tootepassiga, mis on kehtestatud näiteks kestlike toodete ökodisaini käsitlevate õigusaktidega. Komisjon peab võtma vastu rakendusakti, millega määratakse kindlaks tootepassi ja andmekandjaga seotud tehnilised nõuded.

2.11. Komisjonile antakse õigus võtta vastu tulevasi delegeeritud õigusakte, et kohandada eelmistes peatükkides kirjeldatud nõudeid vastavalt tehnika, teaduse ja turu arengule.

2.12. Ülemineku- ja lõppsätete artikkel 32 hõlmab konkreetset läbivaatamisklauslit mikroorganisme sisaldavatele detergentidele esitatavate nõuete kohta, mille kohaselt peab komisjon hindama nende eeskirjade asjakohasust ja tulemuslikkust hiljemalt kolm aastat pärast määruse jõustumist.

3. **Üldised ja konkreetsed märkused**

3.1. Komitee on seisukohal, et määrus (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta (edaspidi „detergentide määrus“) on oma eesmärkide poolest asjakohane, toimib hästi ja on oma eesmärgid suures osas saavutanud.

3.2. Komitee nõustub komisjoni eesmärgiga ajakohastada detergentide määrust, et võtta arvesse pärast määruse vastuvõtmist 2004. aastal toimunud tehnoloogilisi, kaubanduslikke ja poliitilisi arengusuundumusi, ning toetab selle eesmärki lihtsustada nõudeid ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, ning kõrvaldada kattuvused ja dubleerimine ELi teiste õigusaktidega. Komitee pooldab ettepanekus tehtud lihtsustusi, kuid leiab, et halduskoormuse vähendamise ulatus on tagasihoidlikum kui komisjoni poolt soovitud ning tegelikkuses on koormus teistes valdkondades märkimisväärselt suurenenud ([6]).

3.3. Detergentide määruse läbivaatamine toimub paralleelselt mitme teise läbivaadatud või uue õigusakti ettepanekuga, mis mõjutavad ka detergente, sealhulgas CLP-määrus ((EÜ) nr 1272/2008) ja uus kestlike toodete ökodisaini määrus (ESPR). Komitee rõhutab, et oluline on tagada nende eri õigusaktide täielik sidusus ja järjepidevus ning vältida lahknevusi ja kattuvusi nende sätetes.

([6]) Lisateavet detergentide tööstuse halduskoormuse kohta leiate AISE teabelevaliihest kumulatiivsete kulude hindamise kohta.

3.4. Komitee toetab komisjoni ettepanekus sisalduvat „detergendi“ lihtsustatud määratlust, mis on lihtsamini mõistetav ja kohaldatav nii ettevõtjatele kui ka ametiasutustele. Detergendi määratlusest viite väljajätmine teatavate koostisainete kategooriatele (seebid ja/või pindaktiivsed ained) muudab määratluse kaasavamaks ja suurendab tootekategoorias tulevaste uuenduste ulatuse selgust.

3.5. Komitee pooldab pindaktiivsete ainete biolagundatavuse nõuete säilitamist ja erandimenetluse kaotamist, kuna seda enam ei kasutata. See aitab ühtlustada ja parandada sätete selgust ettevõtjate ja ametiasutuste jaoks.

3.6. Komitee leiab, et kavandatud nõuded mikroorganisme sisaldavatele detergentidele on põhjendamatult normatiivsed ega sobi hästi detergentidele. II lisas sätestatud katsenõudeid peetakse just väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks liiga koormavaks. Mikroorganismide puhul, mida kasutatakse pihustatavates detergentides, tuleb sissehingamisel ägeda mürgisuse tuvastamiseks läbi viia loomkatsed selgroogsete loomadega, mis tähendaks tavaliselt 30 looma surma iga katse kohta. See õõnestab direktiivis 2010/63/EL ([7]) (teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta) võetud kohustust ning ei ole vajalik, sest ohutuse kindlaksmääramiseks on alternatiivseid meetodeid (nt varasematest andmetest lähtuv analoogmeetod, inimese rakuliinidega tehtud *in vitro* katsed või tõendite kaalukus, võttes eelkõige arvesse kohustuslikku riskirühma 1/QPS staatust).

3.7. Komitee peab ebasobivaks nõuda, et detergentides kasutatavad mikroorganismid oleksid kantud EFSA avaldatud QPS loendisse. See nõue ei ole isegi kohustuslik mikroorganismide kasutamisel toidu- ja söödatööstuses, vaid on lihtsalt lähtepunkt edasiseks EFSA poolseks hindamiseks. Mikroorganisme, mida ei ole kantud QPS loendisse, saab siiski ohutuse seisukohast hinnata ja kasutada toidus või söödas, kuid detergentide puhul ei ole sellist võimalust enne, kui komisjon on nõuded ametlikult läbi vaadanud. Komitee ei pea proportsionaalseks kehtestada detergentidele rangemaid eeskirju kui toidule, mida tarbitakse otse. Teisest küljest, kui QPS loendisse kandmine oleks kohustuslik, siis ei oleks komitee arvates põhjendatud nõuda mikroorganisme sisaldavate detergentide märgistamist hoiatusega, et toodet ei tohi kasutada toiduga kokkupuutuvatel pindadel.

3.8. Nende mikroorganismide piiramine, mida võib kasutada uues II lisas kirjeldatud viisil, võib takistada innovatsiooni või peatada selle ning see eirab nii asjaolu, et mikroorganisme sisaldavad detergendid on juba hõlmatud detergentide määruse ja muude õigusaktidega, nagu üldise tooteohutuse direktiiv, kui ka tööstuse väljatöötatud raamistikku mikroobsete koostisosade asjakohase riskijuhtimise võimaldamiseks. Ettepanekuga vabastatakse teadus- ja arendustegevuse eesmärgil turule viidavad detergendid II lisa punktis 1 sätestatud tingimustest, kuid ainus mehhanism, millega võimaldatakse uute mikroorganismide (tüvede) kaubanduslikku kasutamist, on artiklis 32 sätestatud läbivaatamisklausel ja/või delegeeritud õigusaktid. Komitee soovitab võtta vastu vähem piirava protsessi, et võimaldada ja edendada innovatsiooni selles kasvavas tootesegmendis.

3.9. Komitee toetab komisjoni ettepanekut säilitada fosfaatide ja muude fosforiühendite sisaldusele kehtivad piirangud, mis on osutunud edukaks fosfori kasutamise vähendamisel alates 2014. aastast ja taganud selle, et fosforit kasutatakse vaid juhul, kus see on kriitilise tähtsusega, või kus piirang tooks kaasa veelgi suurema negatiivse mõju keskkonnale, ohutusele ja/või puhastustõhususele ([8]).

3.10. Komitee leiab, et ettepanekus määratletud ettevõtjate, eelkõige artiklis 8 kirjeldatud volitatud esindaja rolli ja kohustuste osas on vaja suuremat selgust. Juhul kui väljaspool liitu asutatud tootjal on kohustus määrata selline volitatud esindaja, ei ole selge, kas ELi-välise tootja poolt viimasele antud volitus peab hõlmama näiteks kohustust esitada liikmesriikide määratud organitele koostisosade andmeleht, nagu on kirjeldatud artikli 7 lõikes 6. Võrdsete võimaluste tagamiseks on oluline, et samad kohustused kehtiksid nii liidus kui ka väljaspool liitu asuvate tootjate suhtes ning et oleks selge, kuidas neid kohustusi täita.

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta direktiiv 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta (ELT L 276, 20.10.2010, lk 33).

([8]) „Relevanz der gewerblichen Textil- und Geschirrreinigung am Eintrag von Phosphat und anderen Phosphorverbindungen (P) in das Abwasser“, Umweltbundesamt 98/2021.

3.11. Komitee nõuab täiendavaid selgitusi tootepassi ja CE-märgise lisaväärtuse kohta vahendina, millega tõendada ja/või kontrollida detergentide määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete nõuetele vastavust. Komisjoni mõju hindamise aruandes ei ole nende nõuete kehtestamise õigustusena nimetatud ühtegi konkreetset probleemi seoses nõuete järgimise või tarbijatele avalduvate ohutusriskidega ning neid ei ole käsitletud poliitilistes valikutes, mistõttu puudub teave nende mõju hindamise kohta. Komitee toetab siiski kohustust kohaldada tootepassi võrdselt kõigile detergentide või pindaktiivsete ainete tootjatele, olenemata sellest, kas nad asuvad liidus või väljaspool seda, et import ei kahjustaks Euroopa toodete konkurentsivõimet.

3.12. CE-märgise kinnitamine ei ole iseenesest tõendus selle kohta, et vastavushindamismenetlused on läbi viidud kooskõlas määrusega, ning seda peavad siiski kontrollima järelevalveasutused, nagu see on kehtivas määruses. Võltsitud CE-märgised esinevad teadaolevalt muudes tootekategooriates, mille suhtes kohaldatakse sarnaseid õigusakte, ning see võib ohustada tarbijate tervist ja ohutust.

3.13. Komitee kutsub üles integreerima kõik detergentide määrusega kehtestatud tootepassid täielikult nendega, mis on vastu võetud teiste õigusaktide, näiteks kestlike toodete ökodisaini määruse alusel. Ettevõtjate, eelkõige VKEde ja ametiasutuste halduskoormuse vähendamiseks on oluline säilitada sidusus ja vältida mis tahes dubleerivaid või lahknevaid nõudeid.

3.14. Komitee leiab, et praegu kavandatud tootepassi teabenõuded ei ole kooskõlas halduskoormuse vähendamisega. Tootepassi loomine, registrile teatamine ja uue andmekandja trükkimine/kinnitamine iga konkreetse tootepartii jaoks ei ole mõistlik ega proportsionaalne ning nõue viia need etapid lõpule enne turulelaskmist võib häirida ja aeglustada tarneahelaid. Komitee soovitab komisjonil kohandada neid nõudeid nii, et need oleksid realistlikumad nii sageduse kui ka varieeruvuse osas.

3.15. Komitee märgib, et tootepassiga seotud eri- ja tehnilised nõuded täpsustatakse hiljem rakendusaktis. Need on kavandatava määruse rakendamise olulised elemendid ning komitee rõhutab, et oluline on võtta need nõuded vastu aegsasti enne määruse jõustumist, et vältida õiguskindlusetust. Selleks, et ettevõtjatel oleks piisavalt aega sätete rakendamiseks, soovitab komitee, et üleminekuperiood läbivaadatud detergentide määruse rakendamiseks peaks algama alles pärast komisjoni õiguslike kohustuste täitmist.

3.16. Komitee toetab koostisosade andmelehe kaotamist detergentide puhul, mis vastavad CLP-määruses ohtlikeks klassifitseerimise kriteeriumidele, kuna see kõrvaldab tarbetu dubleerimise viimati nimetatud määruse sätetega. Mitteohtlike detergentide puhul teeb komitee ettepaneku, et koostisosade andmeleht tuleks esitada liikmesriikide määratud organite põhjendatud taotluse alusel, mis tuleneb kindlakstehtud tarbijakaitsevajadustest või -probleemidest. See sõnastus oleks paremini kooskõlas ettepaneku artikli 8 lõike 3 punktiga c ja CLP-määruse VIII lisaga.

3.17. Komitee pooldab kavandatud muudatusi märgistamisnõuetes, et kõrvaldada CLP-määruse ja detergentide määruse kattumine koostisosade identifitseerimise osas, kuigi need muudatused on suhteliselt piiratud. See aitab parandada märgiste selgust ja asjakohasust tarbijate/lõppkasutajate jaoks, kes sõltumatute uuringute kohaselt eelistavad vähema, kuid selgema teabega märgiseid ([9]). Sellega seoses teeb komitee ettepaneku veelgi lihtsustada detergentide märgistamist, kasutades teksti asemel piktogrammide või sümbolite süsteemi.

3.18. Komitee toetab ettepaneku sätteid, mis võimaldavad digitaalset märgistamist, mis aitab samuti parandada füüsiliste märgiste loetavust, pakkudes samas tarbijale/lõppkasutajale paremat teavet, keelevalikut ja loetavust. Komitee toetab ka juurdepääsu nii digitaalsetele märgistele kui ka tootepassi teabele ühe andmekandja kaudu, et vähendada segadust ja märgiste ebaselgust.

([9]) Geuens M, Byrne D, Boeije G, Peeters V, Vandecasteele B. „Investigating the effectiveness of simplified labels for safe use communication: the case of household detergents“, Int J Consum Stud. 2021; 45(6):1410–24. https://doi.org/10.1111/ijcs.12662.

3.19. Komitee kiidab heaks ettepaneku võimaldada täitepakendis müüdavate toodete puhul esitada enamik nõutavast märgistusest digitaalselt, kuid tõstatab küsimuse, miks ei tohiks samu eeskirju, mida kohaldatakse täitepakendite puhul, kohaldada ka kinnispakis toodete suhtes. See parandaks võrdsete võimaluste tagamist turule lastavatele detergentidele.

Brüssel, 12. juuli 2023

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Oliver RÖPKE